

Slinkums un bezatbildība darbā kā riska faktors

Kaut arī slinkums un bezatbildība nav klasificēti kā riska faktori, tomēr ignorēt tos nedrīkstam, jo piemēri no dzīves pierāda, ka arī slinkums samazina darbinieka drošību darba vietā. Tieši slinkums un bezatbildība bieži ir izrādījušies cēlonis nelaiemes gadījumiem ražošanā, celtniecībā, kokapstrādē u.c. nozarēs, kurās darba aizsardzības sistēmas ietvaros darbiniekiem jāpievērš uzmanība un jāseko līdzī virknei risku, kā arī jāveic preventīvie pasākumi pirms darba uzsākšanas.

2007.gada 23.maijā Uzņēmuma X darbinieki strādāja objektā, veicot jumta seguma ierīkošanas darbus. Tika veikta jumta tvaikizolācijas, siltumizolācijas, hidroizolācijas un skārda detaļu uzstādīšana. Uz jumta strādāja vairākas brigādes, divu vai trīs cilvēku sastāvā. Sakarā ar karsto laiku, Artis ar diviem darba kolēģiem uzsāka darbu ap četriem no rīta. Ap plkst. 7:00, veicot skārda pielaiduma montāžu, tika konstatēts, ka nodilis slīpmašīnas disks. Lai turpinātu darbu, bija nepieciešams to nomainīt pret jaunu. Darba vietā, uz jumta, atbilstoša diametra diski vairs neatradās, un Artis nolēma noņemt slīpmašīnas aizsargu (pārkāpjot instrumenta lietošanas noteikumus un darba aizsardzības instrukciju) un uzmontēt kādu no uz vietas esošiem diskkiem, kura parametri neatbilda instrumentam paredzētajiem (pārkāpjot lietošanas noteikumus un darba aizsardzības instrukciju otrreiz). Darba kolēģis Kaspars pieturēja skārda detaļu, bet Artis uzsāka metāla detaļas griešanu. Pieskaroties skārda daļai, slīpmašīnas disks izkustējās no stiprinājuma vietas un pārlūza. Diska atlūzas lidojumā atsitās pret jumta segumu un ietriecās Artim sejā, pāršķēļot brilles un savainojot seju, tai skaitā labo aci. Rezultātā tika gūti smagi miesas bojājumi, nekavējoties izsaukta medicīniskā palīdzība. Cietušais tika nogādāts pilsētas slimnīcā, no kurienes tālāk tika pārvests uz klīnisko slimnīcu „Gaiļezers”.

Bezatbildīga attieksme pret darba aizsardzības instrukciju prasībām un slinkums aiziet pēc atbilstošā diska kļuva par cēloni šim nelaiemes gadījumam. Taču bieži nākas saskarties ar gadījumiem, kad darbinieku slinkums un bezatbildība kļūst par draudu gan paša darbinieka, gan apkārtējo veselībai un dzīvībai.

Tā, piemēram:

2008.gada 7.augustā XX firmas darbinieki montēja izkārti virs firmas veikala ieejas. Tai pašā laikā veikalā tika veikti aparatūras instalācijas darbi. Veikala ieejas durvis, virs kurām notika montāžas darbi, izmantoja arī visi firmas darbinieki, kā arī darbinieki no citām firmām. Sagatavošanas darbu laikā ne teritorija, kur tika paredzēta darbu veikšana, ne veikala ieeja/izeja netika atbilstoši norobežotas. Darbā tika izmantots šķērsveida pacēlājs ar platformu (pašgājējs), kas tiek vadīts no platformas (groza). Brīdī, kad operators sāka nolaišanu, zem platformas gadījās cilvēks, kas tai brīdī gāja iekšā ēkā. Tikai apkārtējo cilvēku brīdinošie kliedzieni un žesti palīdzēja cilvēkam izvairīties no smagas galvas traumas.

Minējam divus piemērus, no kuriem viens beidzās ar nelaiemes gadījumu un tūlītēju hospitalizāciju. Šiem abiem gadījumiem konkrētajos uzņēmumos vajadzēja kalpot kā sliktiem piemēriem un iemeslam uzņēmuma darba aizsardzības sistēmas izvērtēšanai arī no vadības puses. Bet vai tas tā patiešām būs? Jo slinkums un bezatbildība, kas izraisa nelaiemes gadījumus, nav attiecināma tikai uz darbiniekiem, kas veic pašus darbus, bet arī uz tiem, kuru kompetencē ir veikt plānošanu, darbinieku iepazīstināšanu ar darba aizsardzības prasībām un visbiežāk arī apmācību un instruktāžu. Topošais darbinieks pārņem no darba devēja attieksmes nopietnību vai arī nenopietnību pret darba drošību, it sevišķi gadījumos, kad vienīgais, ko darbinieks par darba aizsardzību dzird ir darba devēja vai atbildīgā darbinieka teikto: „Paraksties un viss!” Arī pašam darbiniekam jāsaprot, ka paša drošībai un saglabātai veselībai vienmēr ir un būs lielāka vērtība kā darba uzdevumam, jo veselība ir vienīgais cilvēka resurss, kas rada priekšnosacījumus darba iespējām. Darbiniekiem visu laiku jādomā līdzī tam, ko viņi dara, jo darba devējs nevar 100% kontrolēt katru padotā darbību, it īpaši elementāru drošības noteikumu pildīšanu.

Andrejs Boka

GRIF SIA

Filiāles „Darba aizsardzības speciālisti” vadītājs